

Hãng Apple làm nô lệ cho bọn độc tài Trung Quốc

Phạm Đình Bá

28/11/2022

Photo: Reuters (Reuters)

Apple đã giới hạn một công cụ bất đồng chính kiến quan trọng ở Trung Quốc vài tuần trước khi các cuộc biểu tình lan rộng nổ ra. Các cuộc biểu tình chống chính phủ sẽ phải quản lý mà không có phương tiện liên lạc kết nối mạng rộng trên Apple phone.

Các cuộc biểu tình chống chính phủ đã bùng lên ở một số thành phố của Trung Quốc và trong khuôn viên các trường đại học vào cuối tuần qua. Tuy nhiên, các cuộc biểu tình công khai rộng rãi nhất của đất nước trong nhiều thập kỷ sẽ phải xoay sở thiếu đi một công cụ truyền thông quan trọng, bởi vì Apple đã hạn chế sử dụng công cụ này ở Trung Quốc vào đầu tháng này.

AirDrop, tính năng chia sẻ tệp trên iPhone và các thiết bị khác của Apple, đã giúp những người biểu tình ở nhiều quốc gia độc tài trốn tránh sự kiểm duyệt. Đó là vì AirDrop dựa vào các kết nối trực tiếp giữa các điện thoại, tạo thành một mạng cục bộ gồm các thiết bị không cần internet để giao tiếp. Mọi người có thể chọn nhận AirDrops từ bất kỳ ai khác có iPhone ở gần.

Điều đó đã thay đổi vào ngày 9/11/2022, khi Apple phát hành phiên bản mới của hệ điều hành di động, iOS 16.1.1, cho khách hàng trên toàn thế giới. Thay vì liệt kê các tính năng mới như thường lệ, công ty chỉ nói đơn giản: “Bản cập nhật này bao gồm các bản sửa lỗi và cập nhật bảo mật và được khuyến nghị cho tất cả người dùng”.

Ấn trong bản cập nhật là một thay đổi chỉ áp dụng cho iPhone được bán ở Trung Quốc đại lục: AirDrop chỉ có thể được đặt để nhận tin nhắn từ mọi người trong 10 phút trước khi tắt. Không còn cách nào để duy trì cài đặt “mọi người” vĩnh viễn trên iPhone Trung Quốc. Sự thay đổi, được độc giả Trung Quốc của 9to5Mac chú ý đầu tiên, không áp dụng ở bất kỳ nơi nào khác.

AirDrop đã là một công cụ giao tiếp hiệu quả cho những người biểu tình ở Hồng Kông. Nó được sử dụng để liên lạc với những người biểu tình khác, tiếp cận người qua đường và truyền thông điệp tới khách du lịch từ Trung Quốc đại lục đến thăm Hồng Kông. Ở đại lục, những người biểu tình cũng chia sẻ tài liệu tiểu tình và liên lạc hành động qua AirDrop, đặc biệt là trong khuôn viên trường đại học nơi một số cuộc biểu tình hiện tại đã nổ ra. Sự kiểm soát internet của Trung Quốc đã trở nên mạnh mẽ đến mức những người bất đồng chính kiến phải bám vào bất kỳ vết nứt nào trong cái gọi là Bức tường lửa vĩ đại.

Apple đã không trả lời các câu hỏi về sự thay đổi của AirDrop. Hãng có kế hoạch biến tính năng “Mọi người trong 10 phút” trở thành tiêu chuẩn toàn cầu vào năm tới, theo Bloomberg. AirDrops thực sự có thể gây phiền toái trong cài đặt thông thường: Nếu bạn chọn nhận tệp từ mọi người và không tắt tính năng này, bạn có thể nhận được các meme không mong muốn.

Nhưng tại sao Apple lại vội vã đưa ra thay đổi mà không báo trước, trong một bản cập nhật khiêm tốn cho iOS vào đầu tháng 11 và chỉ áp dụng nó cho iPhone Trung Quốc? Một manh mối có thể nằm ở những gì đã xảy ra vào tháng trước, khi việc bổ nhiệm Tập Cận Bình vào nhiệm kỳ thứ ba với tư cách là nhà lãnh đạo Trung Quốc đã vấp phải sự phản đối hiếm hoi của công chúng.

Trong cuộc biểu tình rõ ràng nhất, một nhà bất đồng chính kiến hiện được gọi là Bridge Man đã đốt lửa trên một cây cầu ở Bắc Kinh để thu hút sự chú ý đến các biểu ngữ phản đối của mình. Mọi người đọc, “Hãy đình công ở trường học và nơi làm việc, loại bỏ nhà độc tài và kẻ phản quốc Tập Cận Bình.” Các tài liệu tham khảo về các biểu ngữ đã nhanh chóng bị kiểm duyệt trên internet Trung Quốc, nhưng các bức ảnh vẫn lọt qua các kênh tư nhân. Báo chí bên ngoài báo cáo rằng tin nhắn của Bridge Man đang lan truyền trên tàu điện ngầm Thượng Hải qua AirDrop.

Ngay cả khi Apple đã tìm cách giảm sự phụ thuộc vào sản xuất tại Trung Quốc, thị phần của họ đối với người tiêu dùng Trung Quốc đang tăng lên: 16% lô hàng điện thoại thông minh ở Trung Quốc trong quý trước là iPhone, tăng từ 11% một năm trước, theo công ty nghiên cứu thị trường Canalys. (Vivo, một công ty Trung Quốc, dẫn đầu thị trường, với 20% số lượng điện thoại thông minh được bán ra.)

Apple đã nhiều lần giúp Trung Quốc kiểm soát bất đồng chính kiến, chủ yếu bằng cách xóa các ứng dụng mà những người biểu tình đã sử dụng để phối hợp, liên lạc hoặc thu thập thông tin. Bằng cách cải tiến chức năng của AirDrop ở Trung Quốc, Apple một lần nữa lại hỗ trợ bọn độc tài toàn trị thổi nát tham nhũng và hối lộ ở Trung Quốc.

Nguồn: <https://qz.com/apple-airdrop-china-protest-tool-1849824435>